

Sognemenigheden at faa Indfyldelse paa Præstens Ansættelse, har det utvivlsomt i mange Tilfælde endnu større Betydning, at Sognemenigheden faar Indfyldelse paa Præstens Afskedigelse. Der er sikkert intet, der kan, om jeg saa maa sige, gøre Helvede saa hedt eller Livet saa surt for Sognebeboerne som en ondskabsfuld, chikano og fanatisk Præst. Gennem den intime Maade, hvorpaa han ved Fødsler, Barne-daab, Begravelser og Bryllup o. s. v. kommer i Berøring med Familierne og Familielivet, er han i Stand til at gøre Livet næsten utaaleligt for Sognebeboerne. Det gælder naturligvis særlig ude paa Landet, hvor Forholdet mellem Beboerne og Præsten er saa langt intimere end i Købstæderne og København. Derfor er det et gammelt Ønske, særlig fra Landbefolkningens Side, at kunne blive af med en utaalelig Præst. Dette Ønske vil vi i høj Grad støtte, men naar vi i Samlingen 1909—10 var imod de Paragraffer, som den Gang var indlemmede i Menighedsraadslovsforslaget, var det, fordi de forudsatte Tilstedeværelsen af særlige gejstlige Domstole. Vi maatte derfor gaa imod disse Paragraffer, der paa et vist Tidspunkt truede med at blive en Klods om Benet paa hele Lovforslaget, og den højt-ærede Minister var da fornuftig nok til at støtte Flertallet, der fulgte ham, og tage disse Paragraffer ud, og det lettede Lovforslagets Gennemførelse. Men nu kommer disse Paragraffer igen, idet §§ 9—13 i det foreliggende Lovforslag kobles sammen med Forslaget om de gejstlige Retters Omdannelse eller, som det hedder: Forslag til Lov om Behandling af folkekirkelige Rets-sager. Vi fra vor Side ønsker, at disse Paragraffer om Præsters Afskedigelse maa kunne gennemføres, om end i en noget ændret Skikkelse. Vi vilde ønske, at de kunde omformes i saa høj Grad som muligt til Overensstemmelse med Reglerne om Læreres Afskedigelse, og vi vil gerne i det Udvalg, der formodentlig bliver nedsat, medvirke dertil.

Hvad de andre Paragraffer i Lovforslaget angaar, kan jeg ikke give den ærede sidste Taler Ret i, at hermed ophæves de gejstlige Domstole. Det forekommer mig ikke at være nogen rigtig Betegnelse for, hvad der her foregaar. Det er jo ikke en Ophævelse af de gejstlige Domstole, her-

sker. Man kan sige, at det er en delvis Indskrænkning af deres Virkefelt; men det er paa den anden Side en Udvidelse af det gejstlige Element i Domstolene. Medens der nu sidder eet verdsligt og eet gejstligt Medlem i de gejstlige Retter, bliver der ifølge Lovforslaget eet verdsligt og to gejstlige. Det er altsaa en Udvidelse af det gejstlige Element og en meget betydningsfuld Udvidelse, thi medens nu det verdslige og det gejstlige Element kan holde hinanden Stangen, vil efter dette Lovforslag det gejstlige Element fuldstændig kunne overstemme og dominere det verdslige.

Jeg er fuldstændig enig med den sidste ærede Taler i hans Kritik af Bestemmelsen om, at Folkeskolens Lærere kommer med ind under dette Lovforslag. Denne Kritik fra det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) glæder mig, og vi fra vor Side kan fuldt ud støtte den. Vi finder det ganske meningsløst i vore Tider at tage Folkeskolens Lærere med i et Lovforslag om gejstlige Retter. Jeg maa maaske gøre opmærksom paa den underlige Ulighed, der er i Behandlingen af Præster og Lærere, at ved Behandlingen af Præster bliver to præstelige Medlemmer stillet ved Siden af det verdslige Medlem af Domstolen, men ved Behandlingen af Læreren bliver det eet gejstligt Medlem og een Lærer.

Jeg maa fremdeles, som jeg og mine Meningsfæller gjorde i Folketingets Retsreformudvalg i 1901—1903, fastholde Kravet om, at de gejstlige Retter afskaffes. Vi fra vor Side er Modstandere af Specialretter. Der samledes den Gang, i 1901—03, i Folketingets Retsreformudvalg et, saa vidt jeg erindrer, betydeligt Flertal, bestaaende af Medlemmer af forskellige Partier, om dette Krav. Naar det ikke den Gang blev gennemført, laa det ikke i Modstand fra den daværende højtærede Justitsministers Side, men det laa sikkert særlig i Betænknelighed fra den daværende højtærede Kultusministers Side, i et Ønske fra hans Side om at faa Sagen nøjere overvejet. Den blev saa nøjere overvejet i det kirkelige Udvalg, og det er jo Resultatet af dettes Arbejde, der i væsentlig Grad foreligger her. Men vi fra vor Side maa fastholde Modstanden mod en saadan Specialret, som her er Tale om; vi er Modstandere overhovedet af Specialretter. Vi er det paa dette, det kirke-